

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

[Avaleht](#) > Riigikohus: õiguskantsleri vaidlustatud Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingu säte on põhiseaduspärane

---

Riigikohus: õiguskantsleri vaidlustatud Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingu säte on põhiseaduspärane

12. juuli 2012

Riigikohtu üldkogu jättis oma tänase otsusega rahuldamata õiguskantsleri taotluse tunnistada Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingu (ESML) artikli 4 lõige 4 põhiseadusega vastuolus olevaks. Riigikohtu hinnangul vaidlustatud artikkel küll piirab Riigikogu finantspädevust, demokraatliku õigusriigi põhimõtet ja Eesti suveräänsust, aga piirang on õigustatud.

Õiguskantsler pöördus 12. märtsil 2012 Riigikohtu poole põhiseaduslikkuse järelevalve taotlusega, leides, et vaidlusalune säte on vastuolus põhiseadusega. Üldjuhul antakse ESML-i alusel finantsabi kõigi osalisriikide nõusolekul. Seevastu ESML artikli 4 lõige 4 võimaldab erandjuhul, kui ohus on euroala majanduslik ja finantsiline jätkusuutlikkus, anda osalisriigile finantsabi kiirmenetluses 85% häälteenamusega. See tähendab, et abi võidakse anda ka hoolimata Eesti vastuseisust.

Riigikohus kaalus ESML artikli 4 lõike 4 põhiseaduspärasuse hindamisel ühelt poolt artiklist tulenevat piirangut, st Eesti otsustusõiguse vähenemist avaliku raha kasutamisel. Teiselt poolt kaalus Riigikohus vaidlustatud artikli eesmärki – tagada ESM-i tõhus otsustamismenetlus ohu korral euroala, sh Eesti, finantsstabiilsusele. Majanduslikult ja finantsiliselt ebastabiilne euroala ohustaks ka Eesti finantsilist ja majanduslikku stabiilsust. Stabiilsus on vajalik selleks, et Eesti riik saaks täita oma põhiseadusest tulenevaid kohustusi, sh tagada isikute põhiõigusi.

Riigikogu võtab ESM-iga liitudes Eestile rahalise kohustuse, mille ülemmäär on ESML-is sätestatud. Lepingut ratifitseerides kitseneb Riigikogu võimalus teha edaspidi riigielu korraldamisel muid kulunõudvaid valikuid. Seevastu stabiilne majanduskeskkond, mida soovitakse ESML artikli 4 lõikega 4 tagada, on oluline põhiseaduslike väärtuste ja põhiõiguste tagamiseks. Üldkogu arvestas seda, et ka kiirmenetluses antakse finantsabi üksnes rangetel tingimustel, seejuures Euroopa Keskpanga ja Euroopa Komisjoni kaasotsustusel.

Riigikohtu üldkogu märkis, et põhiseaduspärasuse probleem ei pruugi tekkida ainult lepingu ratifitseerimisel, vaid ka lepingu täitmisel. Näiteks on Riigikogu ülesanne otsustada, kuidas rahastada lepingu täitmist. Riigikohus saab kontrollida ka ESML-i täitmise põhiseaduspärasust, kui see tulevikus vaidlustatakse.

Lisaks märkis Riigikohus, et 2003. aastal rahvahääletusel vastu võetud põhiseaduse täiendamise seadus ei luba piiramatult delegeerida Eesti pädevusi Euroopa Liidule. Kui Euroopa Liidu aluslepingut muudetakse või sõlmitakse uus alusleping ja see toob kaasa Eesti pädevuste ulatuslikuma delegeerimise Euroopa Liidule ning põhiseaduse ulatuslikuma riive, tuleb Riigikohtu üldkogu hinnangul selleks küsida kõrgeima võimu kandjalt ehk rahvalt uuesti nõusolekut ja tõenäoliselt täiendada uuesti põhiseadust.

Üldkogu juhtis tähelepanu ka sellele, milliseid menetlusnõudeid peab Riigikogu järgima ESML-i

ratifitseerides. Riigikogu pädevuses on otsustada, kas Eesti liitub ESM-iga.

OTSUS

[1]

[1]

Eveli Kuklane

Kommunikatsiooniosakonna juhataja

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-oiguskantsleri-vaidlustatud-euroopa-stabiilsusmehhanismi-asutamislepingu#comment-0>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/?id=11&tekst=RK/3-4-1-6-12>